

ТАҚРИЗ

ба автореферати рисолаи Султонзода Тоҷибой Султонӣ дар мавзӯи “Камолуддин Ҳусайни Хоразмӣ ва суннатҳои шарҳнависӣ бар “Маснавии маънавӣ”-и Мавлоно Ҷалолуддини Балхӣ” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои филология аз рӯи ихтисоси 10.01.01-Адабиёти тоҷик

Ба риштаи таҳқиқи кашидани шарҳҳои осори адабӣ аз муҳимтарин самтҳои пажӯҳишҳои филологӣ ба ҳисоб меравад. Бояд таъкид намуд, ки дар адабиётшиносии мо то имрӯз шурӯҳи осори суҳанварони форсу тоҷик мавриди таҳқиқи алоҳида қарор нагирифтааст. Дар шарҳҳои асримиёнагӣ асноде маҳфузанд, ки метавон бо омӯзиш ва ба муомилоти илмӣ кашидани онҳо ҳарфҳои тозаро дар адабиётшиносии тоҷик баён намуд.

Рисолаи илмии Султонзода Тоҷибой Султонӣ таҳти унвони “Камолуддин Ҳусайни Хоразмӣ ва суннатҳои шарҳнависӣ бар “Маснавии маънавӣ”-и Мавлоно Ҷалолуддини Балхӣ” дар самти таҳқиқи шарҳҳо бо ҳамин мақсад ба қалам омада, муаллиф ҳамчун адабиётшиноси дақиқназар ва пурқор ҷусторҳои ҷандинсолаи худро дар таҳқиқи мавзӯи ёдшуда ба шакли рисолаи равишманди илмӣ пешниҳод намудааст. Рисолаи аз нигоҳи аҳамияти илмию адабӣ, шеваи нигоҳиш, усули таҳқиқ, масъалагузорӣ ва навоарӣ арзиши баланди илмӣ дорад.

Ошноӣ ба рисолаи мавриди назар равшан месозад, ки он таҳқиқи тоза ва нав буда, баррасии шахсияти Камолуддин Ҳусайни Хоразмӣ ва “Ҷавоҳир-ул-асрор ва завоҳир-ул-анвор”-и ӯ ба унвони аввалин шарҳи “Маснавии маънавӣ” гӯшае аз холигоҳи адабиётшиносии тоҷикро пур сохтааст.

Муайян намудани ҳадафҳои таҳқиқ ва вазифагузорӣ дар таҳқиқи мавзӯъ низ ҷиҳати муназзам омадани матолиби мавриди баҳс ёрмандӣ намуда, қимати корро афзудааст. Муаллиф дар ин замина ба баррасии сайри таърихии шарҳнависӣ бар “Маснавии маънавӣ”, мактабҳои шарҳнависӣ, анвои шарҳҳо, хусусиятҳои шарҳнигорӣ, мундариҷаву таркиб

ва нақду таҳлили шарҳҳои “Маснавӣ” ва чанд нуктаи дигар таваҷҷуҳ зоҳир намуда, андешаҳои ҳешро бо далелҳои қавӣ таквият бахшидааст.

Ба ин манзур, диссертант дар ибтидо бо омӯзиши муҳимтарин манобеъ, аз қабилӣ “Қавохир –ул –асрор”- и Камолуддин Хусайни Хоразмӣ, “Махзан–ул–асрор”-и Валлимуҳамади Акбарободӣ, “Асрор – ул ғуюб”-и Хоҷа Айюби Порсо, “Шарҳи қабир”- и Анқаравӣ ва ғайра заминаҳои таҳқиқи мавзӯро фароҳам овардааст. Дар ин замина, муаллиф ба умдатарин осори таҳқиқӣ, ки дар робита бо мавзӯъ таълиф гардидаанд, аз дидгоҳи таҳқиқу интиқод нигаристааст. Дар ин замина, перомунӣ нукоте аз таҳқиқоти Муҳаммадҷаводи Шариат, ки вобаста ба омӯзиши шахсияти аввалин шореҳи “Маснавии маънавӣ” баён доштааст, инчунин оид ба муайян намудани арзиши шурӯҳи “Маснавии маънавӣ” аз дидгоҳи донишмандони мағрибзамин, ки дар таҳқиқоти муҳаққиқи олмонӣ Аннамари Шиммел зикр гардидааст, изҳори андеша намуда, табаххур ва тафаккури таҳлиливу танқидии ҳешро нишон додааст.

Аз муҳтавои автореферат равшан мегардда, ки рисола бо усули қолиб ва сабки хуби илмӣ навишта шуда, огоҳии қомили муаллифро аз усулҳои таҳқиқ ва оини нигориш ошқор месозад.

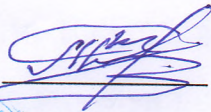
Дар баробари дастовардҳои хуби илмӣ баъзе нуктаҳои ҳастанд, ки ба инобат гирифтани онҳо бешубҳа арзиши қори Султонзода Точибойро зиёда хоҳад намуд:

1. Дар байни муҳаққиқони русзабон “Маснавии маънавӣ” бештар бо номи “Поэма о скрытом смысле” маъруфият дорад. Аз ин рӯ, дар варианти русии автореферат истифода бурдани номи “Маснавии маънавӣ” ба ҳамон шакли дар забони русӣ пазируфташуда ба мақсад мувофиқ аст.
2. Ба назари мо “Маснавии маънавӣ” дар мактабҳои илмию адабии кишварҳои арабӣ низ мавриди истиқбол қарор гирифтааст. Аз байни тарҷума ва шарҳҳои арабии дастрас, хидмати устодон Муҳаммад

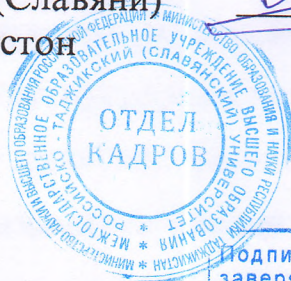
Абдуссалом Кафoфӣ ва Иброҳим Дусукӣ шоистаи ёдоварӣ буда, мавриди омӯзишу таҳлил қарор додани онҳо ба манфиати қор мебуд.

Дар интиҳо, бо қамoли бoварӣ метавон гуфт, ки рисолаи Султонзода Тоҷибой Султонӣ дар мавзӯи “Қамолуддин Ҳусайни Хоразмӣ ва суннатҳои шарҳнависӣ бар “Қаснавии маънавий”-и Қавлоно Қалолуддини Балхӣ” қавобгӯи талаботҳои Қомиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Қумҳурии Тоҷикистон буда, муаллифи он шоистаи дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои филология аз рӯи ихтисоси 10.01.01-Адабиёти тоҷик мебошад.

Доктори илмҳои филология,
профессор, мудири кафедраи
ВАО-и қопӣ ва PR-и
муассисаи таълимии
байнидавлатии маълумоти
олии Донишгоҳи (Славяни)
Россия ва Тоҷикистон

Муллоев Шариф
Боқиевич

Имзои д.и.ф.,
профессор
Муллоев Шариф
Боқиевич-ро
Тасдиқ мекунам
Сардори идораи
қадр
Донишгоҳи
(Славяни) Россия
ва Тоҷикистон

Подпись Муллоева Ш.Б.
заверяю
Начальник ОК РТСУ
Лавлатов Х.Х. Лавлатов

23.11.2020г.

23.11.2020с.